

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wiedza o współczesnym języku polskim- wykład - fonetyka z fonologią (Wykład), PG_00211143						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Ewa Badyda, prof. UG				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Celem wykładu jest: zapoznanie studentów z zagadnieniami systemu gramatycznego współczesnego języka polskiego w zakresie fonetyki oraz fonologii.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_U02] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu językoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.		Student potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu fonetyki, fonologii z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych;	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W05] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce i znaczenie językoznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodologicznej.		Student ma rozszerzoną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej fonetyki oraz fonologii;	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_W06] Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym szczegółowe zagadnienia z zakresu wiedzy o języku polskim w aspekcie synchronicznym i diachronicznym.		Student ma uporządkowaną wiedzę dotyczącą metod analizy i interpretacji zjawisk fonetycznych i fonologicznych..	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U05] Potrafi urzeczywistniać językowe kompetencje wystarczające do przygotowania typowych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych metodologii oraz źródeł. Potrafi uczestniczyć w debacie - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska.		Student ma językowe kompetencje, pozwalające wypowiadać się o zjawiskach z zakresu fonetyki i fonologii w mowie i piśmie;	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U04] Potrafi w stopniu zaawansowanym realizować umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa.		Student potrafi formułować i analizować problemy badawcze z zakresu fonetyki i fonologii, właściwie dobiera metody i narzędzia badawcze, by rozwiązywać problemy z ich zakresu;	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FPL3_U07] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie językoznawstwa.		Student potrafi zweryfikować i ocenić poziom swoich kompetencji językowych oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie współczesnego języka polskiego.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[FPL3_K02] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy humanistycznej w kształtowaniu postaw społecznych i zawodowych oraz jest gotów do jej ciągłego rozwijania i weryfikowania.		Student efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze działu językoznawstwa, jakim jest fonetyka z fonologią i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.		
Treści przedmiotu	Dźwięk mowy jako zjawisko akustyczne i artykulacyjne. Fizjologia mowy. Zapis mowy. Mowa a pismo. Rozbieżność pomiędzy mową a pismem w języku polskim. Alfabet fonetyczny, transkrypcja fonetyczna. Charakterystyka artykulacyjna głosek polskich, elementy klasyfikacji audytywnej i akustycznej. Ograniczenia łączliwości i pozycyjne występowanie głosek. Realizacja międzywyrazowa. Zasady poprawnej wymowy polskiej, wybrane błędy fonetyczne. Zmiany w stanie głoskowym wyrazu: upodobnienie, rozpodobnienie, redukcja, epenteza, metateza. Typy upodobnień w języku polskim. Wymowa regionalna. Cechy prozodyczne: akcent, intonacja, iloczas. Charakterystyka akcentu w języku polskim. Złożone jednostki fonetyczne: sylaba, wyraz fonetyczny, fraza intonacyjna. Fonem a głoska. Fonemy i ich warianty; typy wariantów fonemów. Cechy dystynktywne w języku polskim. System fonologiczny współczesnej polszczyzny w porównaniu z systemem minimalnym. Podstawowe różnice pomiędzy wybranymi systemami fonologicznymi (np. Stieberta, Jassema, Laskowskiego) i źródła rozbieżności między nimi. Podstawy transkrypcji fonologicznej.			
Wymagania wstępne i dodatkowe				
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy		Składowa oceny końcowej
	test	51.0%		100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	M. Wiśniewski, Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 1998 i nast. H. Jadacka, Akcent, [w:] Nowy słownik poprawnej polszczyzny, pod red. A. Markowskiego, Warszawa 1999 i nast., s. 1613-1615.
	Uzupełniająca lista lektur	H. Nagórko, Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem), wyd. 3 rozszerzone, Warszawa 1998 i nast. D. Ostaszewska, J. Tambor, , Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego , Warszawa 2000 i nast. J. Strutyński, Fonetyka. Fonologia, [w:] tegoż: Gramatyka polska, Kraków 1997, s. 28116.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Proszę ocenić, czy podane zdanie jest prawdziwe (P) czy fałszywe (F): Wszystkie głoski prepalatalne są jednocześnie miękkie.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.